

“এবু নোকসিৱা এবু কপসিৱা হো পুৰ্ণিমা, মেৱাগী পুৰ্ণিমা।” – *মাইবম ৱামাচৱন*

হেজ্‌ৱৈ

অখৌবা

(হাওবিজম সোমেনকুমাৱদা কংচৰা)

— ঙাংবম থৰাজেয়ী

ৰাঠে অনীখক

শুগ্ৰুঙী ৰাঠে অনীখক্কা,

কাৱহৌখি থশ্মোয় লিশীং লিশীং।

শীখুহৌৰি পিৱাংনা

মিংলু নাপোম কয়া কয়াদা।

য়েক্ৰবগী শাখ্‌ম্মা য়েৱৰা হকচাংদুনা

পাষ্ট্ৰ লৈত্ৰবা মিকুথুনা,

তখক-তখকপা মিংয়েংনা

চেমফম লৈতৰবা লমখৈদুদা,

পাশ্মুনা থমজৰকপা পুস্‌দিবু

পিথ্‌ম্‌গ্ৰগনি খঙলবদসু,

উহ্লমমদেনে পিৱাংদি

মীতে মপাৰি অখৌবা।

মঙজখিৰা মঙলান পুম্‌ম্বা

লৈঙাইগী ফুৰাওম কিফুৱ্‌ক্ৰবা,

অংথৰা ঈত্ৰবু য়ৌৱাংলবা

কৰাম চাউবশিংনা

ঙৱং-ঙৱং চাকপা লাম্‌ৈগুম্‌

মায়কৈ থুংনা কোয়শিনিবিপ্ৰবা,

তনিক-তনিক্ৰবা মিকুথুনা

পাষ্ট্ৰ লৈত্ৰবা থৱায়দুনা,

পুস্‌দিগী ৱাহংতনা য়ৌৱৰা

অৱৌহিৰা মিনোক অমগী মৰুমদা

হায়ৱমখি,

হায়ৱমখিনে অখৌবা নঙনা

ৰাঠে অনীখক!

শুগ্ৰুঙী অনীখক

মৱ যাওত্ৰে।

বৱ ওইদৌই নুপাদু

মৱাইবক ফৈদা

—বি মঙাং

তম্‌ম্বা ৰাৰা তশ্মে; পি ঐচ দিসু লৌহিৱে

পাদ্‌দি লেগুৰি; মতমদি অসুম হৌখি

চহী কুম্‌ম্বা হৌখিবু; ঙৱাংদা ওইৱৌই নীংই

পাৰ্বে হেনবিদুনা; চাগনি থক্‌নি কাউই

মাগী মাগী হেনবীসি; অমত্তা মৱাদে

পাৰা য়াৰা পাৰে; খঙদা য়াৰা খঙলে

অৱাংপা অমদি লৈৱি; ইশানা খঙই

খৌখিনা লুম্‌ম্বা লৌৱদে; লাইৱিক্কা মক্‌ ওই

ইমানা তাকপীখি; পুম্‌মক মত্‌ম্মা প্ৰক্‌নি

এগী মতমদু; লাৱ্‌ক্‌মানে

ইমানা হায়ৱকই

ঐথোয়সু অহল ওইশিল্‌ক্ৰে; য়ুম পাৱ্‌লসি

অচুম্‌ম্বা ৰাঠশিংসি তাবদা; বঙ লাওখি

ৱাৱল খনৰা হৌই; এবু য়াম্‌ম্বা নীজৰা

এনদি খৌখিনা খনিখিদৰা অমখকী

কোল্‌কো ভোটতসু; মখোয়াদা চাক চাৱুই

এগী বাৰ্থদেসু; গিফ পীৱকখি

এগী ঈচিলসিনা ৰাঠে অমফাও কাংথোকখিদে

নোংমা; এগী চাৱৱৰা মৰূপ অমগা

বোৱা চাৱুই; মখোয় খোঙ্গালগী হোটেলদা

ফোঙদেৱ্‌ক্ৰগে খন্দুনা; থশ্মোয়গী অশেংবা

হেঁজিংপোংকী মীয়াম অমা; লাক্ৰিসে খোঙ্গাললোমদা

নখোয়না হংলিৰা নুপী অদুগী ভুসি হেঁজিংপোংনি

লাইৱিক্কা হৈৰিৰা, মশ্‌ক্কা ফজৰিৰা থবকসু তৌৱে

বৱ ওইদৌৱিৰা নুপাদো; মৱাইবক ফৈদা।

ইমাগী ইবুংঙো

— এল চিত্ৰ

ইমাগীদি ইবুংঙো সাহেবকীদি চাকৰী

লেপ্লু-ফ্‌ম্‌য়, সিটৌ-সিটৌন, ৰা ঙাঙউ ৰা ঙাঙনু

ওইৱে নঙদি অশেংবা মীনাই

মাঙজৱে ইমাদি কমদৌনি?

ইমাগীদি ইবুংঙো সাহেবকীদি চাকৰী

ওইপ্ৰে নঙদি হুংগী লাই

শাগৈগী মৈতাল অশিৰা

পোকপদা হৱাওদৰা, শিৰদা কপিংদৰা

নশক উদদা কৈনোম তৌৰা

ৰাঙাঙ তাবদা নাকোং মেৱীংবা

হিংলিত্ৰা নঙবু?

কৱিগুপ্তদা উংলকই নশক

তাকই শিদে হায়বদি

কাৱৱমদাই নশাগী ঙাঙলকই ৰা

নচিল-ননাও, নমা-নচা, নচল-নচে

মীকপ-মীৱাওখোলতনা নিল্লে নশাইকোন

কনবীয়ু কনবীয়ু লাওৰি মীহাংপশিংদগী

নুঙ ওল্লবৱা নঙগী থশ্মোয়

নশাগীতা খনবদা

নীপা থোকপা কিদুনা নুঙ ওইনা লৈত্ৰা?

নমা এদি য়েংঙমদৱে

থৱায় যাওত্ৰবা হকচাংশিং

তাঙমদৱে তেংথা খোঞ্জেল

ইমাগীদি ইবুংঙো থাদোক্কা থবক

নীংতম্মা হিংলৰো, মীনাই ওইৰা তোকথোক্কা।

এগী সনা লৈকোলদা য়েনীংথা

— নোংমাইথেম নোৱেন

এগী সনা লৈকোলসে

মতম অমদি অসূক্কা মতিক নীংথিৱশ্মী

মচু কয়াগী শিঙেল লৈৱাং

লৈশাং শুনা শাংলশ্মী

থশ্মোয় হৰা লৈনম্মা

চিংলোন ৰাংমা লাঙ্গম্মী।

লৈকোলসিগী লৈখোঙ থুংনা চঙদুনা

ওইৱশ্মী অশৈৰা কয়াগী পোখাফম।

অসুক ঈং-তপ্পম্মা সনা লৈকোলসে

খঙহৌদৰা নোংলৈ নুংশিং অমনা

নুংশি খঙদা নৈহংপীৱৱে;

শিঙেল কয়া চৌজাইনহনবিৱে

লৈৱাং কয়া লেমায়খক্তা কেলফনবিৱৱে।

ভুসিদি অমুক ৱাকচীংগী নোংলিকশিংসিনা

অনৌৰা আশাগী ময়োল চোংহন্দুনা,

লাক্‌দৰা ফাইৱেল থাগী অভাওৰা নুংশিং নঙনা

হুমদোকপীৱশ্মু মল্লৰা কাৱত্ৰবা ৰাখল,

অদুগা পুদুনা লাকপীয়ু য়েনীংথা নঙদা

অনৌৰা আশানা য়োল্লৰা

এগী সনা লৈকোলদা য়েনীংথা।

অনৌৰা মশক

— শ্ৰীকাংজম নন্দকুমাৱ

এনা উৱম্মা এনা খঙহৌৰা

কৈৱোল লৈকায়গী মশক

নোংমা নোংমগী হোংখিদুনা

অনৌৰা মশক অমা ওইখৱে।

এনা খঙহৌই উইহৌৰা মশকশিংদো

মতমগী যাওলদা পুহমক ওবত্ৰে,

থৰো, থল্লালতনা মনীং-তম্মা

ফুগাখিনা শাংলশ্মা খুংশেমগী

লৈতে যাওত্ৰবা পুঠিংশিং,

উপাল ৰাপাল তনা য়োমশিল্লদুনা

লৈৱম্মা ভুসিদি উৰা ফংখিদৱে।

লৈৱক খুল্লক কোয়চেনে

চেনে-চোংদুনা শাৱজৱম্মা

ভুসিদি কদই।

হেংগং-লৈৱাংনা কদুদুনা

হেংখোংদা পুল্পপ পুল্পপ লৈৱম্মা

উনা-উনা নোংমা নোংমগী মাঙখিদুনা

ৰৱী ওইদুনা তোক্ৰে, নুংশিনা

মতম মাগী অওনৰা অভৰুপনি।

এনা উৱম্মা এনা খঙহৌৰা

কৈৱোল লৈকায়গী মশক

নোংমা নোংমগী হোংখিদুনা

অনৌৰা মশক অমা ওইখৱে।

শকউদবগী মফমদা

—এম নিলকুমাৱী

হে শকউদৰা

নহক্কা শক্ৰি

অহৌৰা শৈশক নোংলিক্ৰি থিকথৰিৰা

ঈংলৰা উলেনগী মহুং শিল্লিবৰা

লমখে গুমখে কাযৰা যাৱৌই

লান ঙাকপা চংখিৰা ইচশিংগী

থৱায়না পোষ্ট্ৰা পীত্ৰবশিংবু

লাইজ-ঈৱিক খিল্লিবৰা

ঈংগেগী লাম্‌দা মায়োৱশ্ৰবনি

মীতে নোংশা পাদ্‌নৰা

থৱায়না পোষ্ট্ৰা পীত্ৰবা

ইৱমদমগীনি ইৱমদমগী!

হে অখৌৰা থৱায় তৱাহ্‌মদৌই

হৱাও হৱাওনা য়াতাৰো

অদ্ৰো খুঞ্জাওগী লৈশাদা

নখোয়বু তৱাম্মা ওক্ৰি চাউবৰা চিংশাং পৱেংসিনা

পূনশিনিৰনা পাদ্‌লনি:

নোক্ত্ৰমউ থৱায়গা থৱায়গা পুনিশ্লানা

মালেম ইমানা খাৱ্‌ল্লনি নখোয়গী লমদম

লৈগী দোলাই তোংদুনা শাগল তুহুং খণ্ডুনা

অনৌৰা মপোক্ৰি খন্দোক্ৰো:

চংখিবনি নখোয় তৱাহ্‌মদৌই

লৈৱাং পৱেং ওক্তা হঙুনা

পুলি বিদায় পীৱম্মা

ঈগী লমদি ঈনা শীংগনি।

নখোয়না চাৱা হ্ল্লম্লবনি

খুংশ্লম্মা চংখিৰা

চেঞ্জাং-মাংজোং শাৱজৱো

অদ্ৰো চিংগী চিংমায়দা

পোক্ত্ৰবনা শিৰনি - সেবাবিনি খন্দোক্ৰো

মালেম ইমাগী মতম্মাত্ৰা

লৈৱাং লৈনম য়েল্লমউ

শকউদবগী মফমদা।

মতম মতমগী ৱাখল

‘হো বাঁসি অদুঙৈগী বাঁসি’ ঈশৈ অসি বি জয়ন্তকুমাৱ

শৰ্মশনা শেৱেংখিৰা,নোংমাইথেম পহাৱিনা শকখিৰা ঈশৈনি। লাইশোন ঈশৈনভেঙে লৈপাকনীংবগী ঈশৈসু নভেঙে, লমদমসিগী মীয়ামবু হৌদোকপা ঈশৈনি।

ঈশৈ কয়া ওল্লিঙৈগী মতমদা লমদম অসিগী

শৈশকপা কয়ানা মীয়ামগীদমক খুদোল তৌৱাৱশ্মী।

নহা অহল, নুপী অঙাং থিদে। মীয়ামগী ঈশৈ ওইনা

পুম্‌মক্কা তাৰা য়াৰা, পাম্‌ম্বা ঈশৈ কয়া শকপীৱমখি।

হৌজিক মীয়ামগী ঈশৈ ওইৰা পুত্ৰিং হৰা ঈশৈ তাৰা

ফংদৰা কুইৱে। ঈশৈ শকপদি ফৰ ফৰবা নহাৱোল

কয়া থোক্ৰিক্ৰি। মৱক মৱক্তা ফজৰা ঈশৈ কয়াসু তাৰা

ফংঙি অদুবু মীয়ামগী ঈশৈ ওইৱিত্ৰা হায়বসি হংনীংঙাই ওই। শৈশক শৈদা হোংত্ৰে,হায়নীংবা ৰাঠে

হায়নৱে। শৈশক শৈদা হোংলকখিৰদা ঈশৈগী থৱায় হাপ্ৰিৰা অইয়ে-অখোং (মিউজিক) পুম্‌মকসু

হোংলকখি। মতমগী ইচেলদা ইৱোয়বনি, মতমগী অওনবদা ঈশৈগী লৈতেংসু হোংলকপনি।

মসিদি চাউখংলকপনা পীৱকপা খুদোলনি, লৌদৰা ভুগ্মোই। নীংশিংলকই,মতম অমগী ঈশৈ

নোংমাইশিং। কুম্মশীং চেচেং ১৯৯০ ফাওবগী পৱিৎদা লৈৱম্মা চহ্ননৱম্ম ঈশৈ-নোংমাইগী মশকশিং

। খৱা ওল্লিঙৈদনা অমুক, ঈশৈ নোংমাই,ভগোয়-ঈশৈ, লীলা-দ্ৰামা তৌজৰা মীওইশিংবু

শীংথানৱমদে। ফনসু ঙাঙনবীখিদৰা মতম লৈৱমখি। লাইৱৰা লৈবাক্ৰি শেন-থুমসু পায়নখিদে।

তুম্মা মচেং-চৰা মচেং, লমদমসিগী আট্টিশিংনা মানা মানা হৈৰা শিনফমদা মীয়ামবু পেলহমৰা

হোংনজৱগা মীৱক তিনৰা ভুম্মা হোংনজৱকখি। কুট্‌ম্‌দি মীয়াম্মা পাশ্মী, ঈশৈ তনীংডি, লীলা

দ্ৰামা য়েংনীংডি। ফট্‌জ,পক্‌চে,নুংঙাই হায়না থাগংপীৱকপদা আট্টিশিংনা পেঞ্জখিবতনি। অদুগুম্মা

মতম অদু ভুসি হৌত্ৰে। লৈৱশ্মী, লমদম অসিদা অহল-লমন, নহা কয়া ভগোয়দা ঈশৈদা, লীলা

দ্ৰামাদা, অইয়ে অখোংদা মমিং লেখিৰা কয়া। ভুসিদি অয়াম্‌না লেখিত্ৰে। ভুসি ফংলিৰা মানা মথুম,

ইকায় খুম্বা, শেনগী ত্ৰেংবাং ওল্লিঙৈগী মীওইশিংদি অয়াম্‌না শৰুক ফংজখিদে।

লমদমসিদা মিউজিসিয়ান হায়ৱগা ঐথোয়না অঙাং ওইৱিঙৈলা খঙনৱকপসি লুহোংবগী বেন

খোংবা, ধন য়ৈৰা অসি ওইনা খঙনৱকই। ঈশৈ নোংমাই থৌৱমসি ত্ৰিনাথ খুৱম্মা, সৱস্তুতি পুজ

গী, লৈশাবী পাখং চাক চানবগী, যষ্টী পুজগী, কাংগী,য়ুম শদ্যাবগী,দুৰ্গা পুজগী অমদি য়াউংগী

মতমদা লাইটশোং ঈশৈ হায়না পাংথোক্ৰৱকই। পাসবেলা,শুম্মাং লীলা, পেনা ফমশক, খোংজে

াম পৰ্ব ঈশৈ, ৰৱী তাৰা থৰ অসিসু তৌনৱকই। খৱ অসিনা লমদম অসিগী নুংঙাইৱৰা থৌৱৱি।

ঈশৈ নোংমাইগী থৌৱমসি য়াম্মা মফ্মা মপাদ্‌ল ফ্মা লাকখিবসি কুম্মশীং ১৯৭০গী পৱিৱ অসিদ্দি।

ঈশৈ-নোংমাই, লাইটশোং ঈশৈনি। নহা-অহল পুম্‌মক্কা পাদ্‌লসিনা অমুক শুম্মাং লীলা অমদি

ফম্মাক লীলা (দ্ৰামা) অদুগা অহল-লমনশিংগীনা পেনা ফমশক ঈশৈ, খোংজোম পৰ্ব ঈশৈ অমদি

ৱাৱী লাইৱিক তাৰা অসিনা মৰুওইবনি।

নহৱোলশিংনা পাম্‌ৱিৱশিংগী মনুংদা মৰুওই